

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	17
 Cześć I – MECHANIZMY PRZEMIAN LUDNOŚCIOWYCH	
 Rozdział I	
UWARUNKOWANIA PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH	27
1.1. Wzrost, stabilizacja i spadek liczby ludności	28
1.2. Elementy zmian ludnościowych	33
1.3. Sposoby wyjaśniania zmian ludnościowych	35
1.3.1. Starożytność	35
1.3.2. Poglądy w kolejnych stuleciach	37
1.3.3. Poglądy klasyczne	37
1.3.4. Poglądy współczesne	43
1.3.5. Uwarunkowania filozoficzne i ideologiczne	47
1.4. Przejścia i cykle ludnościowe	49
1.4.1. Przejście demograficzne	49
1.4.1.1. <i>Pojęcie przejścia demograficznego</i>	50
1.4.1.2. <i>Przejście demograficzne w krajach rozwiniętych</i>	55
1.4.1.3. <i>Przejście demograficzne w krajach rozwijających się</i>	57
1.4.2. Krótkoterminowe cykle ludnościowe	60
1.4.2.1. <i>Pojęcie cyklu ludnościowego</i>	60
1.4.2.2. <i>Cykle płodności</i>	62
1.4.2.3. <i>Cykle umieralności</i>	63
1.4.2.4. <i>Cykle migracyjne</i>	64
 Pytania do dyskusji	66
Bibliografia	67

Rozdział 2	
PŁODNOŚĆ	71
2.1. Koncepcje i mierniki	71
2.1.1. Ogólny wymiar płodności	72
2.1.2. Płodność naturalna	73
2.1.3. Płodność zrealizowana (rzeczywista)	76
2.1.4. Czynniki instytucjonalne płodności	92
2.1.5. Kontrola płodności	95
2.2. Etapy płodności	100
2.2.1. Etap przed przejściem	100
2.2.2. Etap wczesnego przejścia	101
2.2.3. Etap późnego przejścia	102
2.2.4. Etap po przejściu	103
 <i>Pytania do dyskusji</i>	106
<i>Bibliografia</i>	107
 Rozdział 3	
UMIERALNOŚĆ	115
3.1. Koncepcje i miary umieralności	115
1.i.1. Zgony i umieralność	115
3.1.2. Długość życia i przeciętne dalsze trwanie życia	122
3.1.3. Zachorowalność	132
3.1.4. Medyczne przyczyny zgonu	135
3.1.5. Umieralność niemowląt i małych dzieci	139
3.1.6. Umieralność matek	144
3.1.7. Zróżnicowanie umieralności	148
3.2. Etapy umieralności	151
3.2.1. Etap przed przejściem	151
3.2.2. Etap wczesnego przejścia	154
3.2.3. Etap późnego przejścia	156
3.2.4. Etap po zakończeniu przejścia	158
3.3. HIY/AIDS	159
 <i>Pytania do dyskusji</i>	165
<i>Bibliografia</i>	166

Rozdział 4	
MIGRACJE	171
4.1. Formy ruchliwości przestrzennej i migracji	172
4.1.1. Ruchliwość okresowa i wahadłowa	172
4.1.2. Migracje wewnętrzne	173
4.1.3. Migracje zagraniczne	182
4.1.4. Wyjaśnianie procesów ruchliwości i migracji	186
4.2. Migracje — świat i Europa	182
4.3. Uchodźstwo	194
4.4. Etapy migracji	198
4.4.1. Wprowadzenie	198
4.4.2. Etap przed przejściem	202
4.4.3. Etap wczesnego przejścia	204
4.4.4. Etap późnego przejścia	206
4.4.5. Etap po przejściu	210
 <i>Pytania do dyskusji</i>	 212
<i>Bibliografia</i>	213
 Rozdział 5	
WYBRANE PROCESY LUDNOŚCIOWE - POLSKA	217
5.1. Płodność	217
5.1.1. Płodność w latach 1950-1988	218
5.1.2. Płodność w okresie transformacji w latach 1989-2005	225
5.1.2.1. Zmiany w liczbie, natężeniu urodzeń i strukturze wieku rozrodczego kobiet	226
5.1.3.1. Zmiany współczynnika dzietności i wzorca płodności kobiet	230
5.1.2.1. Zmiany w strukturze urodzeń według kolejności	236
5.1.2.2. Ocena zmian wzorca płodności w latach 1989-2005	240
5.1.2.3. Dzietność: Polska a kraje Unii Europejskiej	248
5.2. Umieralność	253
5.2.1. Umieralność w latach 1950-2005	253
5.2.2. Umieralność niemowląt w latach 1950-2005	268
5.2.3. Przeciętne dalsze trwanie życia w latach 1950-2005	273
5.3. Migracje	282
5.3.1. Migracje wewnętrzne w latach 1950-1988	284
5.3.2. Migracje wewnętrzne w latach 1989-2005	286
5.3.3. Migracje zagraniczne w latach 1950-2005	290
5.4. Rozwój demograficzny Polski w latach 1950-2005	301
 <i>Pytania do dyskusji</i>	 306
<i>Bibliografia</i>	308

Cześć II - GLOBALNA POLITYKA LUDNOŚCIOWA

Rozdział 6	
POLITYKA LUDNOŚCIOWA NA KONFERENCJACH LUDNOŚCIOWYCH ONZ	317
6.1. Polityka ludnościowa	318
6.1.1. Pojęcie i cele polityki ludnościowej	318
6.1.2. Planowanie rodziny w polityce ludnościowej	321
6.2. Konferencja ludnościowa w Bukareszcie	328
6.2.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	328
6.2.2. Zależność między rozwojem społecznym a demograficznym	333
6.2.3. Prokreacja, kształtowanie się rodziny i status kobiet	335
6.3. Konferencja ludnościowa w Meksyku	336
6.3.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	336
6.3.2. Rola i status kobiet	337
6.3.3. Rozwój polityki ludnościowej	378
6.3.4. Prokreacja i rodzina	340
6.4. Międzynarodowa Konferencja Ludność i Rozwój w Kairze	342
6.4.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	343
6.4.1.1. Przygotowanie konferencji	343
6.4.1.2. Kontrowersje dotyczące dokumentu końcowego	348
6.4.2. Rodzina według dokumentu kairskiego	355
6.4.2.1. Sytuacja rodziny na świecie	355
6.4.2.2. Polityka społeczno-ekonomiczna państwa wobec rodziny	355
6.4.2.3. Zadania państwa w zakresie zabezpieczania równości płci, praw dzieci i młodzieży	357
6.4.2.4. Zadania państwa wobec planowania rodziny	359
6.4.3. Zastrzeżenia do Programu działania	360
6.4.4. Konferencja Kair+g	363
6.5. Regulacje prawne aborcji	366
6.5.1. Regulacje prawne aborcji na świecie	366
6.5.2. Regulacje prawne aborcji w krajach Unii Europejskiej	369
6.5.3. Prawo aborcyjne w Polsce	372
6.5.4. Ruchy na rzecz legalizacji aborcji i antyaborcyjne w Polsce	374
<i>Pytania do dyskusji</i>	377
<i>Bibliografia</i>	378

Rozdział 7	381
POLITYKA LUDNOŚCIOWA NA KONFERENCJACH SPOŁECZNYCH ONZ	381
7.1. Konferencja Środowisko i Rozwój (Rio de Janeiro 1992)	382
7.1.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	382
7.1.2. Przebieg konferencji	386
7.1.3. Zrównoważony rozwój a zagadnienia ludnościowe w dokumencie konferencji	388
7.2. Światowy Szczyt na temat Rozwoju Społecznego (Kopenhaga 1995)	392
7.2.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	392
7.2.2. Omówienie wybranych ustaleń konferencji	394
7.3. Czwarta Światowa Konferencja Narodów Zjednoczonych na rzecz kobiet (Pekin 1995)	397
7.3.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	397
7.3.2. Spory ideologiczne	398
7.3.3. Dokument konferencji	402
7.3.3.1. <i>Ubóstwo kobiet</i>	402
7.3.3.2. <i>Kobiety i zdrowie</i>	403
7.3.3.3. <i>Przemoc wobec kobiet</i>	405
7.3.3.4. <i>Kobiety i gospodarka</i>	406
7-3-3.5- <i>Kobiety a władza i podejmowanie decyzji</i>	407
7.3.3.6. <i>Prawa kobiet jako prawa człowieka</i>	407
7.3.3.7. <i>Dzieci pici żeńskiej</i>	408
7.3.3.8. <i>Kobiety a środki masowego przekazu</i>	409
7.4. Druga Konferencja ONZ dotycząca Osiedli Ludzkich Habitat II (Stambuł 1996)	410
7.4.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	410
7.4.2. Treść dokumentu konferencji	411
7.4.3. Zagadnienia kontrowersyjne	413
7.4.3.1. <i>Prawo człowieka do mieszkania</i>	414
7.4.3.2. <i>Polityka ludnościowa</i>	415
7-4-3-3- <i>Prawa kobiet i rodzina</i>	417
7.5. Światowy Szczyt Żywnościowy (Rzym 1996)	420
7.5.1. Tło społeczno-polityczne konferencji	420
7.5.2. Kontrowersje wokół możliwości i sposobu zapewnienia żywności	421
7.5.3. Deklaracja Rzymska i Plan działania	425
7.5.4. Zastrzeżenia i uwagi do dokumentów końcowych	426
7.6. Udział Stolicy Apostolskiej w konferencjach ONZ-owskich	429
7.6.1. Kwestionowanie pozycji Stolicy Apostolskiej w ONZ	429
7.6.2. Stolica Apostolska wobec zagadnień demograficznych	431
7.7. Polityka ludnościowa w krajach rozwiniętych	434
 <i>Pytania do dyskusji</i>	 436
 <i>Bibliografia</i>	 437
 <i>Wykaz tablic, wykresów, ramek, schematów, ilustracji i map</i>	 441
 Aneks 1	 449
Aneks 2	469